

Chiều trên phá Tam giang

Phá Tam Giang ngày rày đã cạn

(Ca dao)

1.

Chiếc trực thăng bay là mặt nước

Như cơn mộng nhanh

Phá Tam Giang, phá Tam Giang

Bờ bãi hồn mang, dòng bát ngát

Cát hôn mê, nước miệt mài trôi

Ngó xuống cảm thương người lỡ bước

Trời nước mông mênh, thân nhỏ nhoi

Phá Tam Giang, phá Tam Giang

Nhớ câu ca dao sâu vạn cổ

Chiều dòn tan, nắng đọng nứt ran ran

Trời thơm nước, thơm cây, thơm xác rạ

Thơm cả thiết tha đời

Rào rào trận gió nhám mặt mũi

Rào rào trận buồn ngậy chân tay

Ta ngó thấy ghe thuyền quân tụ

Từng đoàn như trẻ nhỏ ghê ma

Ta ngó thấy thùy dương gãy rủ

Từng cây như nổi bất an già

Ta ngó thấy rào chà cản nước

Từng hàng như nỗ lực lao đao

Ta ngó thấy nhà cửa tróc nóc

Từng ngôi như mặt đất đang gào
Vì sao người tới đây?
Hỡi gã cộng quân sốt rét, đói
Xích lời nguyên sinh Bắc, tử Nam
Vì sao ta tới đây?
Lòng xót xa, thân xác mỗi mòn
Dưới mắt người làm tên lính nguy

Ví dầu người bắn rụng ta
Như tiếng hét
Xé hư không bật im
Chuyện cũng thành vô ích
Ví dầu người gục
Vì bom đạn bất dung
Thi thể chẳng ai khâu
Nào có chi đáng kể
Nghĩ cho cùng, nghĩ cho cùng
Ví dầu các việc người làm, các việc ta làm
Có cùng gom góp lại
Mặt đất này đôi khác được bao nhiêu?
Người há chẳng thấy sao
Phá Tam Giang, phá Tam Giang ngày rày đâu đã cạn?

Ta phá lên cười, ta phá lên cười
Khi tưởng tượng người cùng ta gặp gỡ
Ở cõi âm nào người vốn không tin
Hỏi nhau chơi thoả chút tính bông đùa:

Người cùng ta ai thật sự hy sinh
Cho tổ quốc Việt Nam – một tổ quốc...?
Các việc người làm
Người tưởng chừng ghê gớm lắm
Các việc ta làm
Ta xét thấy chẳng ra chi
Nên người hăng điên, còn ta âm đạm
Khi cùng làm những việc như nhau

Ta tự hỏi vì sao
(Còn người, có bao giờ người tự hỏi?)
Và ta tự trả lời
(Có bao giờ người tự trả lời?)
Chúng ta khác nào cánh quạt phi cơ
Phải quạt, phải quạt
Chỉ vì nó phải quạt
Ta thương ta yếu hèn
Ta thương người khờ khạo
Nên cả hai cùng cam phận quay cuồng
Nên cả hai cùng mắc đường Lịch Sử
Cùng mê sa một con đĩ thập thành

Chiều trên phá Tam Giang rộn ràng tiếng chiến trận
Chiều trên phá Tam Giang im lìm âm cảm thông

2.

Chiều trên phá Tam Giang

Anh sực nhớ em

Nhớ bất tận

Giờ này thương xá sấp đóng cửa
Người lao công quét dọn hành lang
Những tủ kính tối om
Giờ này thành phố chợt bùng lên
Để rồi tắt nghỉ sớm
(Sài Gòn nói rộng giờ giới nghiêm
Sài Gòn không còn buổi tối nữa)
Giờ này có thể trời đang nắng
Em rời thư viện đi rong chơi
Dưới đôi vòm cây ủ yên tĩnh
Viễn dòng trời ngọc thạch len trôi

Nghĩ tới ngày thi tương lai thúc hối
Căn phòng cao ốc vàng võ ánh đèn
Quyển sách mở sâu đêm
Nghĩ tới người mẹ đăm chiêu, đưa em quái quỷ
Nghĩ tới đủ thứ chuyện tâm thường
Mà cô gái nào cũng nghĩ tới
Rồi nghĩ tới anh, nghĩ tới anh
Một cách tự nhiên và khôn khổ
Giờ này có thể trời đang mưa
Em đi nép hàng hiên sụt mướt
Nhìn bong bóng nước chạy trên hè
Như những đoá hoa nở gấp rút

Rồi có thể em vào một quán nước quen
Nơi chúng ta thường hẹn gặp
Buông tâm trí bập bênh trên những đợt lao xao
Giữa những đám ghé bàn quạnh quẽ

Nghĩ tới anh, nghĩ tới anh
Con nghĩ tới không sao cầm giữ nổi
N như dòng lệ nào bất giác rơi tuôn
Nghĩ tới, nghĩ tới một điều hệ trọng vô cùng
Của chiến tranh mà em không biết rõ
Nghĩ tới, nghĩ tới một điều hệ trọng vô cùng
Một điều em sợ phải nghĩ tới
Giờ này thành phố chợt bùng lên

Chiều trên phá Tam Giang
Anh sức nhớ em
Nhớ bất tận

Anh yêu em, yêu nuôi tuổi hai mươi
Rực chiếu bao nhiêu giấc mộng đua đòi
N như những mặt trời con thật dễ thương
Sẽ rơi rụng dọc đường lên dốc tuổi
Mỗi sáng trưa chiều tối đêm khuya
Anh yêu em, yêu nuôi tuổi hai mươi
Coi chuyện đó như lần đi tuyết tích
Trong nước trời lãng đăng nghìn trùng
Không nghe thấy cả tiếng mình độc thoại

Anh yêu em, yêu tuổi hai mươi
Thấy trong lòng đời nở thật lẻ loi
Một cành mai nhị độ
Thấy tình yêu như vận hội tàn đời
Để xé mình khỏi ác mộng
Mà người đàn ông mê tưởng suốt thanh xuân

Ôi tình yêu, bằng chứng huy hoàng của thất bại!

3.

Chiều trên phá Tam Giang
Mày nhìn con nước xiết
Chảy băng bờ bãi ngổn ngang câm
Nghĩ tới, nghĩ tới những công trình mày có thể hoàn thành
Mà rồi mày bỏ dở
Nghĩ tới kiếp người đang lỡ độ đường
Trên mịt mùng nghi hoặc
Nghĩ tới thanh xuân mất tích tự đời nào
Còn lưu hậu chua cay hoài vọng
Nghĩ tới khu vườn ả cư cỏ cây khuất lấp
Căn nhà ma ám chầy ngày gió thổi miên man
Đụt tuổi già bình an vô tích sự
Như lau lách bươm sòm trên mặt sông nhãn
Cùng cái chết
Cái chết lâu như nổi héo hon dân
Làm chính mình bực bội
Gió muôn ngàn năm thổi lẽ tuần hoàn

Cho cỏ cây thay đời đổi kiếp
Và mây kinh sợ nghe nhắc điều vượt sức bình sinh
Bởi mây không đủ dạn dày trình diễn tới lui con thất chí
N như gã hề cuồng mưu sinh giữa chốn đông người
Vớ tưng ấy tấn tuồng bản tiện
Rút ra từ lịch sử u mê
Gió thổi thêm đi, gió thổi thêm đi
Cho cỏ cây mau chết, mau hồi sinh
Mây mặc kệ
Chiều trên phá Tam Giang
Cỏ gã hề cuồng buông tiếng cười lạnh rợn
Khiến bày ác thú mà lịch sử sanh cầm cũng chột hãi hùng
Dón dác ngó

6-1972